

Congresspeech Job Cohen

Den Bosch 22 januari 2012

GESPROKEN WOORD GELDT

Partijgenoten, vrienden,

Op de PvdA-site stond een paar maanden geleden een mooie reactie van Anna Hooijenga bij de congresstukken. Dat ging over het avondprogramma van de zaterdag. Ik citeer: "Nou ben ik van mening dat het ook belangrijk voor een vereniging is dat het er gezellig is, want daar ontstaat positieve energie. Daarom lijkt het me leuk om in een kroeg af te spreken waar de leden die daar zin in hebben, op eigen kosten met elkaar nog gaan borrelen." De afdeling Den Bosch organiseerde vervolgens gisteren een heuse feestavond onder het motto 'Brabantse nachten zijn lang'. En zo hoort het.

Ik weet niet of Anna het wist, maar we staan hiermee in een mooie traditie. Bij de SDAP begon het congres altijd te laat. ... Juist, vanwege het feest.

Gezelligheid hoort bij een vereniging. We zijn zelfs een vereniging in de meest letterlijke zin van het woord. Wij zijn verenigd. Hoe verschillend we ook mogen zijn: van de professor op de universiteit tot de lerares op de basisschool en van de kleine winkelier tot de directeur van een groot winkelbedrijf; we zijn allemaal lid van de Partij van de Arbeid.

In onze partij hebben wij mensen met verschillende opvattingen: van sociaal-liberaal tot socialist (en alles wat daar tussen zit), maar altijd bewust in de traditie van sociale rechtvaardigheid. We zijn verenigd in ons gedeeld verleden en onze gezamenlijke toekomst. Verenigd in onze overtuiging dat we Nederland zoveel beter kunnen maken. En verenigd in onze wens dat het kabinet Rutte opstapt.

Liever vandaag dan morgen. Om ook nooit meer terug te komen.

Met een nieuw bestuur en Hans Spekman als nieuwe voorzitter maakt onze partij vandaag een nieuwe start. De opa van Hans Spekman was één van de oprichters van de afdeling Zevenhuizen van de SDAP. Mijn ouders behoorden vlak na de oorlog tot de eerste leden van de Partij van de Arbeid. Alleen al daarom voel ik me verbonden met Hans.

Onze levens hebben een heel andere loop gehad, maar ik heb met Hans een betekenisvolle band. Omdat Hans als geen ander sociale rechtvaardigheid uitstraalt en weet hoe actueel dat is. En ook omdat Hans gewoon een goudeerlijke jongen is, en een ongelooflijke doordouwer. Hij weet wat er nodig is om onze idealen te bereiken en duwt en trekt en sjort net zolang tot dat hij het voor elkaar heeft gekregen. Daarom zeg ik: als het iemand is toevertrouwd om in deze tijd voorzitter te zijn van de Partij van de Arbeid dan is het Hans Spekman.

Ik zei het al, het is en blijft ons ideaal: sociale rechtvaardigheid. Onze voorgangers zijn erin geslaagd om dat ideaal vorm en inhoud te geven. Kijk naar het onderwijs en zie hoeveel beter zoveel meer mensen na de oorlog zijn opgeleid en zo in staat werden gesteld hun talent tot ontplooiing te

brengen. Kijk naar de volkshuisvesting en verbaas je erover hoe mensen nu gehuisvest zijn en vergelijk dat met de armoedige manier waarop dat decennia geleden het geval was. En kijk naar de gezondheidszorg, en vergelijk de gemiddelde leeftijd van onze bevolking van nu met die van een paar generaties geleden.

De sociaal-democratie mag trots zijn op wat bereikt is voor zoveel mensen. Voor ál die mensen, want het gaat niet om verbeteringen voor een kleine groep. Het gaat de Partij van de Arbeid om het betrekken van alle mensen bij onze samenleving. Want dat is eerlijk. Dat is rechtvaardig.

Kijkt u wel eens naar het tv-programma Nederland van Boven? Als ik naar dat programma kijk, overvalt mij een immens gevoel van trots op Nederland en de Nederlanders die ons land hebben gemaakt tot wat het nu is. Dat gevoel krijg ik ook als ik door het land reis en met mensen spreek.

Bijvoorbeeld met Bert Kempers die ik ontmoette in Overijssel en die zijn leerlingen tot onvermoede prestaties weet te brengen. Of de Zaankanter Patrick Breugems, die in stoere roestvrijstalen ketels bier brouwt, samen met zijn 34 werknemers. Werknemers met een 'makke' zoals Patrick het noemt, die hier de opstap krijgen om zich te ontwikkelen. En ik zie overal in het land ouders die op de sportclub van hun kinderen helpen als vrijwilliger. Ouders die naast de zorg voor hun kinderen ook hun eigen ouders verzorgen. Vaders en moeders die naast hun drukke baan ook nog tijd vinden om op de school van hun kinderen te helpen.

Al deze mensen doen iets voor en in onze samenleving. Een kleine inspanning, het geloof in een leerling, omkijken naar een buurman, de zorg geven waarmee iemand net zelfstandig kan leven, een arbeidsgehandicapte een kans geven. Al deze kleine inspanningen opgeteld, deze duizenden kleine acties waarmee we zorgen voor onze omgeving, kijk, dat is het onuitwisbare DNA van onze samenleving. Het is de stem van sociaal Nederland. Het is de stem van de meerderheid van de Nederlanders.

Voor al die mensen treden wij als Partij van de Arbeid in het strijdperk. Want wij geloven dat de samenleving geen markt is waar het recht van de sterkste geldt. Wij geloven dat als we niet alleen verantwoordelijkheid nemen voor onszelf, maar ook voor elkaar, als we samenwerken, als we zorgen dat iedereen een kans krijgt en iedereen een bijdrage levert, dat we dan de wereld aan kunnen. Het is dat geloof dat Nederland groot heeft gemaakt, - en ons land tot zo'n enorm prettig land maakt.

Dat wil natuurlijk niet zeggen dat er nu niks aan de hand is. We beleven de ernstigste economische crisis sinds de jaren 30. Veel mensen zijn onzeker over de toekomst en hebben het gevoel dat ze de grip op hun eigen leven en de samenleving verliezen. We durven niet langer te hopen dat onze kinderen het beter zullen hebben dan wij. Het onfatsoen en gebrek aan respect op straat en in de politiek stuit veel mensen tegen de borst.

Het is onverteerbaar dat een hardwerkende Nederlander goed beloond en gerespecteerd wordt als hij in de top van het bedrijf werkt, maar niet als hij er schoonmaakt.

Dat moet anders en dat kan anders.

Rechts heeft de economische crisis veroorzaakt. Door de markt vrij spel te geven is de financiële sector ontspoord. Met torenhoge bonussen konden de bankiers zichzelf verrijken over de rug van gewone mensen. Waar de banken er vroeger waren om mensen te helpen, zijn het nu de mensen die

de banken helpen. Je zou hopen dat rechts hier zijn dure lesje heeft geleerd. Maar het tegendeel is het geval.

Eigen verantwoordelijkheid, meer markt en weg met de overheid; het is een kille echo uit het verleden. Het kabinet bewandelt de doodlopende weg van het neoliberalisme. Het is een recept dat eerder is toegediend; met fatale gevolgen. Het tart ons gevoel voor rechtvaardigheid, het breekt de verbondenheid af en ontnemt mensen kansen.

En als het kabinet nu nog eerlijk was dan was het nog tot daar aan toe, maar zelfs dat is teveel gevraagd.

Laat je door Rutte niet wijs maken dat deze crisis is veroorzaakt door te grote overheidsschulden. Deze crisis is veroorzaakt door het casino-kapitalisme met graaigedrag en perverse bonussen in de bankenwereld.

Laat je door Rutte niet wijs maken dat die botte bezuinigingen nodig zijn om te groeien. Door die bezuinigingen stagneert onze economie.

En laat je door Rutte niet wijs maken dat het noodzakelijk is om gewone mensen de hele rekening van de crisis te laten betalen, want die kan wel degelijk eerlijk worden gedeeld.

Het kabinet mist het leiderschap om Nederland door de economische crisis te loodsen. Daardoor staan in Nederland nu duizenden banen op het spel. En daar doet het kabinet niks aan. Tegen Mark Rutte zeg ik: als onder jouw verantwoordelijkheid dagelijks ruim 200 mensen werkloos worden, dan wordt het tijd dat je zelf ontslag neemt.

De meerderheid van de Nederlanders wil dat het anders gaat. Veel mensen maken zich zorgen en vragen zich af hoe zij de eindjes aan elkaar kunnen knopen nu wij een tijd tegemoet gaan van veel minder groei. Al die mensen zijn klaar met het kabinet. Mensen zijn niet gek. Zij weten dat je de crisis niet moet laten oplossen door diegenen die hem veroorzaakt hebben. Je neemt ook geen pyromaan in dienst bij de plaatselijke brandweer. Je neemt ook geen ponyfokker voor het natuurbeleid.

Nederland snakt naar een nieuw perspectief, en wij kunnen dat bieden. Wij willen strijden voor een samenleving waarin zoveel mogelijk mensen mee kunnen doen en waarin we tegenstellingen overbruggen. Want onzekerheid bestrijden we met verbondenheid, met de zekerheid dat je er niet alleen voor staat als je pech hebt. Wij willen groei en werk creëren voor zoveel mogelijk mensen. En bij ons ben je ervan verzekerd dat we - juist in mindere tijden – wèl eerlijk delen.

De komende weken schuiven Rutte, Verhagen en Wilders om tafel voor een 'tussenformatie'. Kijken hoe ze bovenop de 18 miljard nog eens een miljard of 10 kunnen bezuinigen. Alsof de economie nog niet genoeg kapot bezuinigd is.

Ik geef u op een briefje wat er gaat gebeuren:

De VVD van Rutte gaat er alles aan doen om te voorkomen dat mensen die het beter getroffen hebben ook maar iets zullen merken van de bezuinigingen. De subsidie voor villabewoners blijft dus gewoon bestaan. Ik voorspel u: van de chronisch zieken en mensen met een lager inkomen wisten we het al, maar nu gaan ook hele gewone gezinnen merken dat zij aan de beurt zijn.

Het CDA is gisteren een nieuwe, minder rechtse, koers ingeslagen. Ik verwelkom dat. Maar Verhagen moet straks - als er gesproken wordt over nog meer bezuinigingen - over wel heel veel lenigheid beschikken om niet verstrikt te raken in zijn eigen spagaat. Ik voorspel u: hij komt radicaal rechts van het midden uit.

Wilders moet nu echt kleur bekennen. Nog meer verkiezingsbeloftes breken? Nog meer maatregelen nemen die slecht uitpakken voor zijn achterban? Kan dat nog wel? Of gaat hij afstand nemen van zijn macht? Ik voorspel u: hij gaat nog harder schreeuwen en nog meer mensen beledigen om te verdoezelen dat hij zijn achterban keihard laat vallen.

Het is snoeihard rechts beleid ten koste van gewone mensen. En Wilders duikt, het CDA is verscheurd en Rutte lacht ...in zijn vuistje.

En als ze er samen niet uit komen? Dan kan Rutte wel bij mij aankloppen, maar mijn deur blijft dicht voor dit snoeiharde rechtse beleid. Potdicht!

Ze kunnen zich aan elkaar blijven vastklampen. Ze kunnen ook gewoon de eer aan zichzelf houden. In dat geval staan wij klaar om het roer over te nemen. We hebben de ideeën en we hebben de mensen.

Het mantra van het kabinet is: bezuinigen, bezuinigen, en bezuinigen. Dat levert grote schade op aan economie en werkgelegenheid. Er zijn ook partijen die helemaal niet willen bezuinigen. Zij laten de overheidsfinanciën uit het lood lopen. Een goede crisisaanpak bestaat uit een verstandige mix van Investeren, Bezuinigen en Hervormen.

Investeren. Als we niks doen, komen er dit jaar bijna 100.000 werklozen bij. Ik wil dat veel van deze mensen hun baan kunnen behouden of nieuw werk vinden. Dat kan, door de economie aan de gang te houden met gerichte investeringen in de bouw en energiebesparing en met een deeltijd ww gericht op scholing. Investeren in werk dus, goed voor de economie, goed voor de belastinginkomsten en goed voor de mensen.

Bezuinigen. Ja, ook ik vind dat er bezuinigd moet worden. Maar daar hoort bij dat we de rekening van de crisis eerlijk delen. Niet bezuiniging op bezuiniging op de schouders van steeds dezelfde mensen stapelen, maar ook iets vragen van de allerhoogste inkomens. De rekening van de crisis kunnen we alleen eerlijk delen, als de veroorzaker van de crisis, de financiële sector, als allereerste meebetaalt.

Hervormen. Toekomstgericht hervormen. We hebben een doorbraak nodig, dus moeten we ambitieus zijn. Met één grote belastinghervorming kunnen we de woningmarkt en de arbeidsmarkt verbeteren en de weg inslaan naar een duurzame economie.

Investeren, bezuinigen en hervormen. Dat hebben we nodig voor een samenleving waarin we eerlijk delen. Waar we samen vooruit komen. Dat heet solidariteit. Het kabinet breekt onze voorzieningen en daarmee de solidariteit af. Daar verzet ik me tegen. Maar als je zegt dat alles gewoon bij het oude kan blijven, dan blaas je uiteindelijk de solidariteit op. De vergrijzing, de stijgende zorgkosten, het klimaat; als we niks doen loopt het vast. We moeten durven veranderen, om een eerlijke solidaire samenleving te behouden. Dat is de progressieve politiek van de Partij van de Arbeid.

Ik geef u een voorbeeld. Als je zegt dat er niks hoeft te veranderen aan de pensioenleeftijd, terwijl de kosten oplopen en mensen steeds ouder worden, dan vertel je sprookjes. Daarom sta ik ook 100% achter de verhoging van de AOW leeftijd.

Maar wel op een manier waarop je rekening houdt met verschillen tussen mensen. Mensen met een laag inkomen die vaak al vroeg zijn begonnen met werken en vaak in een zwaar beroep, krijgen de mogelijkheid toch eerder te stoppen. Maar wie makkelijk langer kan werken, werkt door. De bouwvakker kan van zijn welverdiende pensioen genieten, terwijl de hoogleraar nog wel een paar jaartjes langer door kan. Dat is een verhaal waar de meerderheid van de Nederlanders de logica van inziet. Het is waar ik voor sta: eerlijk en verantwoordelijk.

Als we economische groei willen creëren, dan kan het niet anders dan in Europees verband. We verdienen ons geld in Europa. Van alles wat we in Nederland verdienen komt het merendeel door handel met onze bondgenoten in Europa. Om met landen als China, India, Brazilië te kunnen concurreren, moeten we samenwerken met alle 500 miljoen Europeanen. Door fors in te zetten op onderzoek en innovatie behouden we banen die de moeite waard zijn.

Maar waarom hoor ik het kabinet hier niet over? Europa wordt nu geleid door hoofdzakelijk rechtse en conservatieve regeringen met een blinde vlek voor groei. Zonder groei komen we in Europa in een neerwaartse spiraal terecht. Zonder groei komt er geen werk. En zonder werk geen zekerheid, welvaart en welzijn.

Hoe, vraag ik Rutte, maar ook Merkel en Sarkozy, hoe moet Europa de internationale concurrentie aan als we 'vergeten' te investeren? Heeft Europa niet meer te bieden dan alleen de knoet van de bezuinigingen? Natuurlijk, en daarom moet er perspectief komen, perspectief op werk en op duurzame groei.

Onze toekomst en vooral die van onze kinderen ligt in Europa. Maar wel een ander Europa.

Een Europa waar niet het mantra van bezuinigen, bezuinigen en bezuinigen leidend is, maar we ook investeren in onze toekomst en die van onze kinderen;

Een Europa dat er niet is om de grote bedrijven te bedienen, maar om haar burgers te beschermen tegen de gure wind van de markt;

Een Europa dat de financiële sector in zijn greep heeft, in plaats van een financiële sector die Europa in zijn greep heeft.

Daarom is de hervorming van die financiële markten een van de meest urgente. Zij hadden goed op ons spaargeld moeten letten en een stabiele economie moeten dienen. Maar zij lieten het spaargeld verdampen en de economie instorten. De financiële markten moeten weer dienstbaar worden aan de klant, en dat is de samenleving.

Daar zijn een aantal maatregelen voor nodig:

- . streng Europees toezicht
- . scheiding van gewoon bankieren en risicovol zakenbankieren
- . ophouden met het geflits met ons spaargeld

- . een financiële transactie tax
- . meer eigen kapitaal
- . strenger toezicht op de ratings agencies en
- . stoppen met al die bonussen. Gewoon stoppen ermee!

Wij hebben dus de ideeën om het roer over te nemen en met de herstelwerkzaamheden aan de slag gaan. Op een eerlijke manier.

Met eerlijk bedoel ik dit: is het eerlijk dat met de bezuinigingen van het kabinet Rutte een leraar met een gewoon loon drie keer zoveel inlevert als iemand die jaarlijks 150.000 op zijn bankrekening krijgt bijgeschreven? Is het eerlijk dat huurders de huur omhoog zien gaan, terwijl de subsidie van villabewoners onaangetast blijft? Is het eerlijk dat keer op keer de mensen met kleine inkomens hard geraakt worden door de bezuinigingen, terwijl de topinkomens ontzien worden?

Het antwoord is natuurlijk: nee, dat is niet eerlijk. En steeds meer mensen ervaren dat ook zo. Ook mensen die het zelf beter getroffen hebben. Zij weten dat Nederland een zoveel leuker land wordt om in te wonen als we verbonden zijn met elkaar en als iedereen zijn eerlijke deel krijgt en bijdraagt.

Om onze idealen, rechtvaardigheid en eerlijke kansen, ook in de toekomst waar te kunnen maken, zullen wij de publieke sector, het voertuig waarmee we deze idealen dichterbij brengen, moeten vernieuwen. Ik ben blij dat wij gisteren een grote stap hebben gezet met een nieuwe sociaal-democratische visie op die sector. Een manier van denken waarbij het niet gaat over een grote of een kleine overheid, maar over een actieve publieke sector die mensen in staat stelt om zoveel mogelijk zelf te bereiken. Dat is dus een overheid die niet tegenover mensen staat, maar van mensen is.

Als er iemand is die haar ziel en zaligheid in deze visie heeft gelegd, is het wel ons scheidend partijvoorzitter Lilianne Ploumen. Ik wil haar hiervoor bedanken!

En dit was alleen maar haar laatste wapenfeit. U kunt hier vandaag allemaal meestemmen, dankzij Lilianne. Onder haar leiding is onze ledendemocratie gemoderniseerd. En we herinneren ons allemaal het vaak moeilijke en emotionele debat over integratie, maar wat ik ben trots op onze partij met Lilianne als voorzitter dat wij dit debat aangingen en ermee vooruit zijn gekomen. Nogmaals: bedankt!

Vrienden,

Weet u waar ik me echt druk om maak? Om al die gewone gezinnen met een paar kinderen die getroffen worden door de stapeling van alle bezuinigingen van het kabinet. Maar al zijn de marges klein, onze inzet maakt wel degelijk verschil. Dat geldt zeker voor onze wethouders op lokaal niveau:

Marco Florijn die in Rotterdam werk voorop stelt. Door de vraag van werkgevers centraal te stellen probeert hij zoveel mogelijk mensen aan een baan te helpen.

Rinda den Besten in Utrecht die zorgt dat kinderen die in armoede opgroeien toch kunnen sporten en mee kunnen doen.

Lodewijk Asscher die in Amsterdam met volharding de scholen naar een hoger niveau tilt. Kan niet of daar ga ik niet over, daar hoef je bij Lodewijk niet mee aan te komen.

En Marnix Norder die in Den Haag de woningmarkt probeert los te trekken. Zo maken onze wethouders het verschil.

En wat dacht u van onze ombudsteams. We hebben er nu al meer dan 120! Meld je aan, doe mee. Nederland wordt niet door het kabinet Rutte in Den Haag gemaakt; wij met elkaar maken Nederland.

Vrienden,

We weten dat het anders kan en we vinden dat het anders moet. En er is haast bij want de situatie is voor veel gezinnen nijpend. Natuurlijk, in het parlement zeggen de coalitiepartijen afspraak is afspraak, zonder verder na te denken over de gevolgen. Maar dit is een coalitie van de angst. Angst voor de PVV. Angst voor het radicale midden. Angst voor verkiezingen. Angst voor de waarheid. Angst voor de toekomst. In het parlement houdt men zich doof voor de stem van de rede. In de veilige bubbel van het Haagse spel worden kritische rapporten weg gezet als partijdig en kritische burgers als jaloers.

Laat duidelijk zijn dat wij de partij zijn die de toekomst omarmt. Moeilijke keuzes om het land beter te maken voor iedereen staan tegenover afwentelen op onderkant en middenklasse. Moeilijke keuzes die nodig zijn om de solidariteit in stand te houden.

Wij hebben de ideeën en de mensen om Nederland uit de crisis te helpen. We willen werken aan een land waar iedereen recht heeft op een fatsoenlijk bestaan.

Een land waar we kansen bieden, maar ook grenzen stellen en misbruik keihard aan pakken.

Een land ook waar mensen zich thuis voelen in hun eigen buurt. Een land dat pas echt sociaal is als het veilig is.

Dan maken we een einde aan de vervalsing van het beeld van ons land. Dan maken we een einde aan de aanval op wat van ons allemaal is. Het onderwijs, de zorg, de overheid. Dan kiezen we weer voor een economie van groei en werk. Dan krijgt vrijheid weer betekenis. Dan zal de hardwerkende Nederlander niet langer worden benadeeld door dit antimiddenklasse kabinet. Dan, ja dan zal Nederland weer een land worden waar onze kinderen het beter kunnen krijgen dan hun ouders.